

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Margita Dorková

PERNÍKOVÁ CHALÚPKA
(scenár rozprávkového hudobno-dramatického pásma
záujmového útvaru Šikovniček)

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850
01 Bratislava

Autor UZ: <Margita Dorková>

Kontakt na autora UZ: Základná škola s materskou školou Šarišské Michaľany
dorgit@centrum.sk

Názov: PERNÍKOVÁ CHALÚPKA
(scenár rozprávkového hudobno-dramatického pásma
záujmového útvaru Šikovníček)

Rok vytvorenia: <2014>

Oponentský posudok vypracoval: Mgr. Gabriela Pavelková

ISBN 978-80-565-0528-1

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komúní. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

1. Popis zámeru	4
2. Scenár	5
3. Zoznam piesní a skladieb	15
4. Obrazová príloha	16

Popis zámeru

Používanie techník tvorivej dramatiky poskytuje deťom možnosť rozvoja myšlienok a citov, podporuje ich vyjadrenie slovom, mimikou, pohybom, gestom.

Pri ich zapojení do tvorby spoločného pásma sa prejaví povahové črty, vlastnosti i vnútorný život dieťaťa.

Scenár hudobno-dramatického pásma Perníková chalúpka vychádza z potreby priblížiť deťom hrdinov klasických rozprávok formou uceleného diela popretkávaného hudbou.

Finálnu atmosféru je možné podporiť aj vhodnými kostýmami a rôznymi priestorovými prvkami korešpondujúcimi s témou. Ich príprava ponúka ďalšie možnosti práce výtvarného a pracovného charakteru.

V pásme sú použité známe klasické skladby a detské piesne, ktoré spievajú deti za sprievodu klavíra, akordeónu, gitary, prípadne znejú reprodukovane.

Perníková chalúpka

(scenár)

Postavy:

Babička – rozprávačka	Janko
Marienka	2 motýle
2 včielky	Šípková Ruženka
Janko Hraško	2 kráľovskí trubači
Popoluška	Červená čiapočka
Zlatá ryбка	Ježibaba
kocúr	

Babička sedí na lavičke v záhradke, motýle a včielky „poletujú“ po miestnosti, rozprávkové postavy sú na svojich miestach.

Výstup 1: Úvod - babička

Babička:

Kde bolo, tam bolo, za červeným morom, za drevenou skalou, pri sklenenom vrchu bola jedna malá dedinka a v tej dedinke býval veľmi chudobný človek. Na celom širom svete nemal nič, iba dve krásne deťúrence – Janka a Marienku. Bieda bola veľiká a tak museli deti chodiť zbierať raždie do lesa. Čo zaň utržili, z toho museli žiť, aj sa zaodieť. Bol to ale biedny zárobok. Nebožiatka deti často nariekali na peci od hladu a neborákovi otcovi nad nimi pukalo srdce.

Jedného dňa, keď slniečko vyšlo nad kopec, vyviedol otec Janka a Marienku znova do hory, aby išli raždia nazbierať. Ako tak chodia po tej hore, zbadali jahody.

Výstup 2: Babička, Janko, Marienka, motýle, včielky

Janko a Marienka vchádzajú za znenia úvodnej piesne, ktorú spieva Marienka.

= *pieseň „Moje milé premilené jahody“* =

Marienka: *„Janko, Janko, pozri, koľko jahôd! Aj tu, aj tu Hmmm, aké sú sladulinké! Počkaj chvíľu, nazbieram ich do krčiazteka.“*

Babička:

Oberajú deti jahody, oberajú. Tri do úst - jedna do krčiazka. Najprv sa držia len krajíčka. Ale čím ďalej od neho, tým sú jahody chutnejšie. Tu červená ako krv - tam veľká ako bombolec! Behajú, výskajú. Hora sa ozýva. Už sú v nej hlboko - a ani nevedia.

Janko: *„Marienka, už máme jahôd plný krčiaztek, slniečko už za horu zachádza, Vráťme sa my domov.“*

Marienka: *„Počkaj Janko, ešte jedna ..., aj tu ... aha, aké krásne motýliky“*

= *pieseň „Včielka Maja“* =

Marienka odbehne od Janka za motýlikmi, tancuje s nimi. Janko medzitým zbiera ďalej raždie. Po skončení piesne motýliky odlietajú von z miestnosti, Marienka sa zabudne a beží za nimi.

Janko ide smerom k čistinke, kde hrali motýliky, mysliac si, že tam nájde Marienku.

Janko: *„Ej, ale sa zotmelo, poberme sa už my, Marienka, domov. Marienka, Marienka! Kdeže si! Neskrývaj sa mi, skoro bude tma a my sme ešte stále v lese. Musíme sa vrátiť. Otecko sa o nás už istotne strachuje.“*

Výstup 3: Babička, Janko, Šípková Ruženka

Babička:

Hľadá Janko Marienku, hľadá, ale márne. Volá Janko, narieka, no nikto mu neodpovedá. Zrazu mu cestu zahatal šípový krík i pomyslel si, či sa mu to Marienka neschovala za ním.

Janko: *“Tak tu si sa mi schovala, nezbednica jedna!”*

= Noga, Skrúcaný – Šípková Ruženka =

Janko odhrnie plachtu (kríky) a za nimi spí huslistka – Šípková Ruženka.

Janko: *“Ale veď to nie je moja Marienka, deti, pozrite sa. Kto to len môže byť!*

Nepoznáte ju? Aha, veru, máte pravdu, to je predsa Šípková Ruženka.

Možno by mi pomohla, kde mám hľadať Marienku, no najprv

ju musím zobudiť. Ale ako Haló, haló, vstávaj, princeznička!

Hm, nebudí sa. Ahááá, už to mám, musím jej dať pusú.”

Janko pobožká Šípkovú Ruženku, tá sa preberá.

Šípková Ruženka: *“Ďakujem Ti, Janko, za záchranu. Teraz musíme ísť za mojím otcom, ktorý Ťa štedro odmení!”*

Janko: *“Nehnevaj sa, nemôžem ísť s Tebou, mne sa stratila v hore sestrička*

Marienka, musím ju hľadať. Nevidela si ju?”

Šípková R.: *“Veru nevidela. Les je ale hlboký daj si pozor. Darujem Ti pišťaľku, ak by si potreboval pomoc, len zapískaj!”*

Janko: *“Ďakujem Ti, Šípková Ruženka, dovidenia.”*

Výstup 4: Babička, Janko, Janko Hraško

Babička:

A tak sa Janko pustil ďalej hľadať zatúlanú Marienku. Ako tak ide stretne zrazu človečika s veľkou lyžicou na pleci.

Janko: *“Ej bisťu, ale si ma vystrašil! Ktože si?”*

Janko Hraško: *“Ja som Janko.”*

Janko: *“Ako že, Janko, ved’ Janko som predsa ja!”*

Janko Hraško: *“Ale ved’ tak sa volám – Janko. Janko Hraško.”*

Janko: *“Ahaaa, tak to je iná vec. Počuj, nevidel si tu niekde moju sestričku Marienku, zatúlala sa mi v lese!”*

Janko Hraško: *“Nuž, okrem Teba som nestretol živej duše.”*

Janko: *“Tak nič, poberiem sa ja ďalej.”*

Janko Hraško: *“Vidím, že máš so sebou písťalku. Keby si potreboval pomoc, zapískaj.”*

Janko: *“Ďakujem ti, kamarát! Musím už ísť, pomaly sa stmieva.”*

Janko Hraško: *“Zahrám ti aspoň na cestu. Veľa šťastia, kamarát!”*

Janko odchádza ďalej, Janko Hraško mu na cestu spieva.

= *pieseň „Moja mamka niečo má“* =

♪♪♪♪♪♪♪

Výstup 5: Babička, Janko, Trubač 1, Trubač 2, Marienka

Janko: *“Marienkaaaa! Marienkaaaa! Kdeže si! Marienkaaaa!”*

Trubač 1: *“Čo tu tak kričíš, vyplašíš všetku zver!”*

Janko: *“Hľadám svoju sestričku, Marienku, nevideli ste ju?”*

Trubač 2: *“Veru nevideli. Nože, zatrúbme, možno nás začuje.”*

= *G. P. Telemann – „Fantázia č. 9“* =

Trubači „hrajú“ fanfáru na papierových trúbkach. Marienka začuje zvuk silných trúb a ide za zvukom. Vchádza z chodby do miestnosti. Keď trúbky dohrajú, prehovorí k divákovi.

Marienka: *“Stratila som sa a hľadám svojho bračeka, Janko.*

Nevideli ste ho?”

Diváci jej ukážu, kde je Janko, Marienka sa k nemu rozbehne.

Janko: *“Marienka! Konečne som ťa našiel!”*

Súrodenci sa vyobjímajú.

Janko: *“Ďakujem vám, bratia trubači!”*

Trubač 1: *“Radi sme ťa spoznali. Keby si ešte niekedy potreboval našu pomoc, zapískaj!”*

♪♪♪♪♪♪

Výstup 6: Babička, Janko, Marienka, Popoluška

Babička:

Konečne Janko našiel svoju sestričku. Spolu sa vybrali na cestu domov. Hľadajú chodníček - chodníčka niet! Volajú deti, nariekajú, majú strach. Hora je čoraz hustejšia a tmavšia. Ach, prečo nedali lepši pozor? Kde je ich domček? Kde je otecko? Pomaly sa zvečerieva. Deti idú, idú - necítia si nožičky.

Janko: *“Marienka, ponáhľajme sa, o chvíľu je noc!”*

Marienka: *“Janko, Janko, pozri sa. Čo to tam je? Do akej rozprávky sme sa to dostali?”*

Janko: *“Vidím tri holúbky ... hm ... deti pomôžte nám.”*

Popoluška preberá hrach a šošovicu.

= pieseň „Pieseň Popolušky“ =

Marienka: *“Popoluška, hľadáme cestu domov a zablúdili sme do tvojej rozprávky. Pomôžeš nám nájsť cestu von?”*

Popoluška: *“Pravdaže, pomôžem. Chodte týmto smerom, držte sa cestičky a vyhýbajte sa tmavým kútom. Striehne tam zlý vlk. Ak budete potrebovať pomoc, privoláte ma pesničkou.”*

Janko: *“Ďakujeme!”*

♪♪♪♪♪

Výstup 7: Babička, Janko, Marienka, Červená čiapočka

Babička:

Deti neposlúchli radu Popolušky a zišli z cestičky. Hora je tmavá, stromov pribúda

Marienka: *“Janko, pozri, vlk!!!“*

Červená čiapočka: *“Psst, nekričte, vlk tu číha za každým stromom, rád by si zamaškrtil na mojom košíčku i na mne. A čože vy tu robíte v mojej rozprávke?”*

Janko: *“Stratili sme sa v lese a hľadáme cestu domov.”*

Červená čiapočka: *“Rýchlo choďte, tamtým smerom. Ja vlka zatiaľ zdržím.
A ak by ste niečo potrebovali, zavolajte ma pesničkou.”*

Červená čiapočka spieva pesničku, Janko a Marienka odchádzajú.

= pieseň – Červené jablčko v oblôčku mám =

♪♪♪♪♪

Výstup 8: Babička, Janko, Marienka, Zlatá rybka

Babička:

Pomaly vyšli hviezdy - prišla noc. Deti sú už unavené, ledva si vidia konča nosa. Zrazu sa pred nimi čosi zatrbliece

Marienka: *“Vidím svetielko, podme za ním!”*

= *pieseň „Pláva kačka po jazere“* =

Deti idú za svetielkom a nájdu trblietavú Zlatú ryбку v jazierku.

Marienka: *“A ty si kto?”*

Zlatá ryбка: *“Ja som čarovná zlatá ryбка a môžem vám splniť jedno želanie.”*

Janko: *“Pomôž nám nájsť cestu domov!”*

Zlatá ryбка: *“Vyberte sa týmto smerom, ale varujem vás, vyhnite sa perníkovej chalúpke!”*

Janko a Marienka: *„Ďakujeme!”*

♪♪♪♪♪

Výstup 9: Babička, Janko, Marienka, Ježibaba

Babička:

Deti sa teda pustili smerom, ktorý im ukázala Zlatá ryбка. Nožičky ich už neposlúchajú, bruška prázdne, všade tme, ledva vidia na cestu. Zrazu prišli na polianku. Na druhom konci zbadali svetielko. Ej, ale sa potešili! Hneď bolo po únave! Rozbehli sa za svetlom. Naraz len stojí pred nimi maličký domčúlik. Na nebo vyšiel mesiac a pekne ho ožiaril.

Je ticho. Deti nevedia, čo spraviť.

Janko (šepká): *„Zaklop na oblôčik!”*

Marienka (šepká): *„Ja sa bojím. Ktovie, či tu zlí ľudia nebyvajú. Sadnime si radšej sem na podstienku. Tu prenocujeme a ráno pôjdeme domov.”*

Janko: *„Marienka, ja som ti strašne hladný!”*

Marienka: *„Aj ja. Už by som vari aj túto stenu hrýzla!”*

Babička:

A čo vraví, to i spraví.

Odlúpi kus steny - dá do úst. Ťaj, to je dobrota! Hryzká Janko, hryzká Marienka. Je to dobré ako chlieb, sladké ako medovník. A tak oni lúpali stenu, lúpali - až odrazu: chrrup! Prelúpali dieru do izby. Z jednej strany múru deti, z druhej - Ježibaba.

= P. I. Čajkovskij – „Ježibaba“ =

Ježibaba s kocúrom tancujú okolo chalúčky.

Ježibaba: *"Á, vitajte, detičky! Už vás dlho počúvam, dlho tu čakám. No, pod'te dnu!"*

Chytí deti za rúčky a jedno za druhým vtiahne do izby. Deti sa boja.

Janko, Marienka: *"My chceme k oteckovi!"*

Rozplačú sa.

Ježibaba: *"Pôjdete, cipky, pôjdete! Ale kdeže teraz? Je noc, do rána ostanete u mňa."*

Zatvorí deti do domčeka, ona sa vytešuje.

Ježibaba: *"Najprv zjem chlapčeka, potom i dievčatko. Ej, to bude chutnučký obedík."*

♪♪♪♪♪

Výstup 10: Babička, Janko, Marienka, Ježibaba, rozprávkové postavy

Babička:

Deti sa utíšili a pomaly sa prestali báť. Od únavy tvrdo zaspali.

Lenže Ježibaba nebola žiadna dobrá tetka! V ústach mala med, ale v srdci jed. Bola to zlá ježibaba a tento medovníkový domček čarami postavila. Ako lapajú rybky na udicu, tak ona lapala na medovník zatúlané deti.

A naozaj. Ráno, len čo svitlo, už Ježibaba kričí.

Ježibaba: „*Hore sa, vstávajúte! V noci ste mi vyhrýzli dieru do domčeka. Keď ste si tak pochutnali na mojich perníkoch, tak dnes si ja pochutnám na vás! Idem zakúriť do pece a pripravím si z vás chutnučký obed.*“

Marienka: „*Ach Janičko, čo to teraz len s nami bude. Nepočúvli sme Zlatú ryбку, hlad nás premohol a teraz..., teraz nás tu Ježibaba zje.*“

Janko: „*Marienka! Ved' my sme zabudli na našich rozprávkových kamarátov, skúsme ich privolať.*“

= *pieseň „Spievanky, spievanky“* =

Janko a Marienka spievajú pesničku. Rozprávkoví kamaráti sa prikrádajú pod okienko chalúčky.

Janko: „*Kamaráti, pomôžte nám, Ježibaba nás tu uväznila, zachráňte nás!*“

Ježibaba začuje hlasy, príde k nim s krikom, zaháňa sa metlou na všetky strany.

Ježibaba: „*Čo je to tu za hluk? Ahaaa, máme hostí*“

Rozprávková postava: „*Prišli sme zachrániť svojich kamarátov. Pust' ich na slobodu!*“

Ježibaba: „*Ha, ha, ha! Pec je už horúca. Janko a Marienka mi vyhrýzli do chalúčky dieru, trest ich za to neminie!*“

Rozprávková postava: „*Ježibaba, Ježibaba, nebuď taká zlá, pusti ich na slobodu, my ti chalúčku opravíme. Je nás dosť a aj vy nám určite pomôžete, však ?*“

Rozprávkové bytosti sa vyberú medzi divákov, postavia sa a všetci spolu opakujú rečovanku, kým Janko a Marienka opravia chalúčku.

Rečovanka: „*Kolo kolo mlynské, za štyri rýnske.*

Kolo sa nám polámalo a do vody popadalo, urobilo báb.

Vzeme si hoblík, píľku, zahráme sa ešte chvíľku.

Keď to kolo spravíme, potom sa zatočíme.“

Janko a Marienka vyjdú z chalúčky, prinesú „náhradné perníky“ a opravia dieru v chalúčke.
Ježibaba pozerá spokojne.

Výstup 11: Záver - babička

Babička:

Pekná pieseň pomohla Jankovi a Marienke privolať lesných rozprávkových kamarátov, ktorí im pomohli dostať sa na slobodu.

Slniečko zasvietilo rovno na chodníček, čo sa tu prepletal pomedzi stromy.

Kde sa tu zrazu vzal?! Koľko som sa ho len márne nahľadali!"

Detičky si poskočili a pustili sa chodníkom. Išli, išli - a po veselom putovaní vrátili sa pekne domov. Ej, to bolo radosti! Otecko ich ešte vždy oplakával - a tu naraz, čo nevidí!

Objímal ich, vybozkával a plakal už od radosti. Za neposlušnosť by si boli zaslúžili trest - ale kto by na takú vec myslel v toľkom šťastí?

I detičky boli šťastné. Od radosti, že sú doma, uviazali mačky na chvost zvonca, naháňali ju sem i tam, zvonček zvonil bom i bam - a už je našej rozprávky koniec!

= pieseň – „Tancuj, tancuj, vykrúcaj“ =

Janko a Marienka odchádzajú za zvukov skladbičky, ktorú hrá akordeón a klavír, Ježibaba im kýva na cestu.

Spolu s Jankom a Marienkou odchádzajú aj rozprávkové postavy, kývajú deťom na rozlúčku.

Diváci odchádzajú, pri odchode im Ježibaba rozdáva perničky.

K o n i e c

Zoznam piesní a skladieb

1. Moje milé, premilené jahody
2. Včielka Maja
3. M. Noga, Š. Skrúcaný – Šípková Ruženka
4. Moja mamka niečo má
5. G. P. Telemann – Fantázia č. 9
6. Pieseň Popolušky
7. Červené jablčko v oblôčku mám
8. Pláva kačka po jazere
9. Spievanky, spievanky
10. Tancuj, tancuj, vykrúcaj

Obrazová příloha

1. Perníková chalúpka vyrobená z kartónov.

2. Babička – rozprávka.

3. Hrad Šípkovej Ruženky (malba na plátne).

4. Chalúpka v lese – Červená Čiapočka (malba na plátne).